

*Прокопюк Александер,
кандидат економічних наук, ректор,
Вища Економічна Школа в Бялимстоку, Польща*

ФІНАНСОВІ АСПЕКТИ РЕАЛІЗАЦІЇ СТРУКТУРНОЇ ПОЛІТИКИ

Структурна перебудова національної економіки, що засновується на технологічному оновленні виробництва й відповідній дифузії нововведень, потребує здійснення виваженої, цілеспрямованої інвестиційно-інноваційної політики з боку держави та бізнесових кіл. Рационалізація цього процесу може бути забезпечена шляхом реалізації інвестиційної моделі структурної політики. Логіка інвестиційного процесу обумовлює визначення пріоритетних напрямів державної підтримки в прямій залежності від ступеню внутрішньої та зовнішньої конкурентоспроможності обраних виробництв, тому, за сучасних умов, найбільші потоки інвестиційних ресурсів спрямовуються на підтримку та розвиток індустріальних галузей. Одночасно, інвестиційні зусилля щодо збільшення та оновлення основних фондів, мають враховувати загальні технологічні тенденції розвитку економіки, випереджальний зріст обсягів відповідних ринків товарів та послуг. Активізація інвестиційної політики передбачає дослідження і врахування всіх факторів, які визначають поведінку суб'єктів відповідних відносин: комерційних банків, венчурних фондів, фінансових консорціумів, кредитних спілок, страхових фондів, органів державної влади, які виступають ініціаторами здійснення різноманітних програм розвитку.

Зміст пропонованої моделі детермінується загальною логікою та специфікою розвитку економічних відносин. Постіндустріальний розвиток, визначений факторами інформаційної біфуркації, спричиняє докорінну зміну економічних відносин — територіальна структура трансформується у просторову. Формування середовища вільного обміну інформацією, змінює логіку господарської взаємодії у відповідності з принципами горизонтальної організації на основі інформаційно-комунікаційних технологій і, перш за все Інтернету, який виступає в якості універсального засобу координації розсіяного знання та забезпечує досягнення синергетичних ефектів. Трансформація територіальної структури у просторову підсилює її значення як самостійного фактора економічного розвитку. Відповідно, врахування зазначених факторів обумовлює необхідність розробки моделей управління структурною макроекономічною динамікою, що забезпечують перехід від екзогенних до ендогенних механізмів розвитку.

Процес структурної перебудови, має супроводжуватись відповідними змінами в організаційно-управлінській підсистемі механізму структурної перебудови. Перш за все, ці зміни мають об'єктивізувати організаційну специфіку постіндустріального розвитку економіки, що знаходить свій прояв у зміні ієрархічної структури економічних відносин на горизонтальну. У відповідності з логікою сучасного соціально-економічного розвитку, переважна

частина взаємодії між адміністративно-управлінськими структурами та соціальними суб'єктами має відбуватись у межах систем: електронного урядування, державно-приватного партнерства, кластерної взаємодії.

Ефективність функціонування економічного простору визначається характером взаємодії економічних суб'єктів. Нерівність економічних суб'єктів обумовлює їхню диференціацію на домінуючих та підпорядкованих. Відповідна нерівність економічних відносин, деформує економічний простір, наслідком чого є концентрація факторів виробництва та ущільнення взаємозв'язків у так званих «полюсах росту». Пропульсивні галузі відіграють роль драйверів розвитку. Підприємства пропульсивних галузей за свого прискореного розвитку здійснюватимуть стимулюючий вплив на економічних суб'єктів, що знаходяться на периферії економічного простору. Одночасно, інвестиційні ресурси, що направляються до відповідних підприємств характеризуються найбільшим ступенем ефективності. Концентрація виробництв пропульсивних галузей у межах «полісів росту», якими найчастіше є великі агломерації, та спрямування на їхній прискорений розвиток необхідних інвестиційних ресурсів, забезпечує кумулятивний ефект, дія якого поширюється і на периферію економічного простору. Таким чином, досягається мета щодо забезпечення загального поступального розвитку національної економіки, технологічної перебудови виробничого комплексу, розвитку людського капіталу. Визначення галузей та окремих підприємств, що спроможні відігравати роль драйверів розвитку, необхідно здійснювати на основі комплексної оцінки їхнього впливу на оточуючий економічний простір, за наступними показниками: кількість зайнятого населення у галузі; валовий прибуток; фіскальні надходження; фінансові результати; інвестиції в основний капітал. Загалом, інвестиційна модель структурної політики спрямована на вирішення завдань поступального розвитку національної економіки в умовах нестачі фінансово-інвестиційних ресурсів.